
NKA 12/21 NKA og Granavolden
Saksdokument:
a NKA og Granavolden

Forslag til vedtak:

Årsmøtet drøftet NKAs rolle knyttet til Granavolden og ber styret følge opp de signaler som kom frem i samtalen.

NKA 12/21 a NKA OG GRANAVOLDEN

Da Norske kirkeakademier ble stiftet i 1956, var inspirasjonen hentet fra Sigtunastiftelsen.

Bakgrunnsanalysen var bekymringen for at kirken var etablert som kulturens fiende og kulturen som kirkens fiende. Den Johnsonske vekkelsen hadde ført til en formidabel kulturflukt, fordi man fryktet kulturen som en fiende av «troen selv». Stephan Tschudi påpekte på begynnelsen av 1950-tallet at kirken var omskapt til en forening til Vår Herres beskyttelse, preget av engstelse for å slippe evangeliet ut i verden, ut blant folket. Mange var bekymret for en marginalisert kirke, en kirke som var tilbaketrukket og hadde nok med sitt eget.

Den sentrale visjonen på stiftelsesmøtet 29. oktober 1956 var å bygge bro mellom kristendom og kultur. På stiftelsesmøtet ble det lagt planer om en kristen kulturstiftelse, etter inspirasjon av den svenske Sigtunastiftelsen. Sigtunastiftelsen driver både som et hotell- og konferansesenter, samtidig som de er et akademi og arrangerer seminarer, konserter og utstillinger. De har et bibliotek, klipparkiv og kirke og har lange tradisjoner. På Sigtunastiftelsen har man gjennom over 70 år vært et sentralt møtested for ulike aktører og kulturpersonligheter.

Målet for oppstarten i 1956 var å etablere et fysisk senter på Fredriksborg på Bygdøy, på linje med europeiske kirkeakademier. Det var behov for et sted og en sammenheng der viktige eksistensielle, humanistiske, religiøse og kulturelle samtidsspørsmål kunne bli belyst. Man ønsket den gang å lage et møteplass for kultur, tro og samfunn. Dette senteret skulle arrangere konferanser og seminarer, konserter, forestillinger og utstillinger.

Et slikt senter ble ikke realisert da NKA ble etablert. I stedet vokste bevegelsen i form av små, selvstendige medlemsakademier, som ble drevet på frivillig basis. I dag har NKA 73 medlemsakademier. Slik skiller NKA seg fra den europeiske akademibevegelsen, der alle andre land har få akademier, som alle er knyttet til/er eiere av et senter eller en bygningsmasse.

Vi har ikke noe tilsvarende Sigtunastiftelsen i Norge. Vi har heller ikke et økonomisk grunnlag tilsvarende den de har. Men vi ønsker å starte en samtale om hvordan vi kan knytte oss sterkere til et sted som er bærer av mye av den samme identiteten og verdiene som vår bevegelse og som er

inspirert av den som drives på Sigtunastiftelsen. I en tid der vi alltid kommuniserer med hele verden, vil møtestedene bli viktigere. Vi må lage steder der vi kan møtes og ha samtaler.

Styret har ønsket å vurdere et tydeligere samlingssted som kan bidra til videre utvikling av kirkeakademibevegelsen i Norge. Det mest aktuelle sted er Granavollen med Granavolden Gjæstgiveri og Søsterkirkene.

Kirkeakademiene har i alle år hatt sine årsmøter på først Gjestgiveriet, og senere Sanner Hotell og har brukt søsterkirkene aktivt.

NKA samarbeider i dag med aktører knyttet til Granavolden om det årlige Olavsseminaret. Dette er et samarbeid mellom Hamar biskop, prosten på Hadeland, Hadeland kirkeakademi, NKA og Granavolden gjestgiverier. Granavolden Gjæstgiveri (GG) eies i dag av OVF og er oppgradert de siste ti årene for om lag 80 millioner kroner. GG ligger i umiddelbar tilknytning til Søsterkirkene, og utgjør et enestående, helhetlig kirkelig/kulturelt sted. Søsterkirkene på Gran (Mariakirken og Nikolaikirken) eies som de fleste andre kirker i Norge av det lokale sokn representert ved menighetsråd og kirkelig fellesråd. Prosteseet er også lokalisert i umiddelbar nærhet og i det samme kulturlandskapet. Ved siden av prestegården, og 300 meter fra Søsterkirkene ligger Steinhuset – Norges eldste sekulære bygning.

Fra gammelt av har det gått to landeveier fra bunnen av Oslofjorden inn mot det indre østlandsområdet. Den ene gikk over Gjelleråsen gjennom Nittedal og over Grua. Den andre gikk over Krokskogen og Ringerike til Jevnaker og Gran. Ved Granvollen møttes disse to veiene, og de fastboende her må ha hatt lange tradisjoner for å ta imot veifarende. Den første gjestgiveren en kjenner her var Gregers Jensen, som i 1657 reiste Gregersstua, en egen bygning for veifarende. Gregersstua står fortsatt, og er en av sju bygninger som utgjør gjestgiveriet i dag.

*I 1716, under den store nordiske krig, var Gregers' sønnesønn Gregers Granavollen gjestgiver og midlertidig utnevnt lensmann. Det var som lensmann han fikk beskjed om at seks hundre svenske dragoner var på vei nordover gjennom Nittedal. Han fikk samlet et bondeoppbud på 60 mann som møtte svenskene ved Harestua, og oppholdt dem i flere timer. Dette skulle vise seg å gi de norske styrkene den tiden de trengte, og var avgjørende for seieren ved Norderhov. Som takk for innsatsen fikk Gregers kongelig patent som gjestgiver på Granvollen. Etter dette var gjestgiveriet eid og drevet av etterkommere av Gregers Granvollen, til det ble overtatt av Opplysningsvesenets fond i 2010.
(Fra Wikipedia-artikkel om GG).*

Meld. St. 29 (2018–2019) om Opplysningsvesenets Fond (OVF) ble lagt fram for Stortinget med anbefaling om at verdiene i Opplysningsvesenets fond bør deles mellom staten og Den norske kirke. Som følge av endringene i relasjonene mellom stat og kirke har Stortinget bestemt å nedlegge OVF i sin nåværende form og foreta en fordeling av eiendommene som fondet har i dag.

NKA-styret ønsker altså et tettere samarbeid med Granavolden. Form og rammer for samarbeidet er ikke avgjort, men vil i første omgang ha form av samarbeid om enkeltarrangementer. Det er en forutsetning at et samarbeid med Granavolden ikke skal medføre en svakere vektlegging av arbeidet som skjer i medlemsakademiene i bevegelsen. Satsningen på et samarbeid med Granavolden må berøre det arbeidet som planlegges og gjennomføres av NKA sentralt, og altså komme i tillegg til medlemsakademienes aktivitet.

Et samarbeide med Granavolden må også involvere det lokale akademiet på Hadeland.

Tilbud fra Granavolden gjestgiveri: NKA kan få særlige tilbud i perioder med lavkostpriser, og legge to av fire styremøter til Gjestgiveriet i disse periodene

Samarbeidet kan handle om:

- Skrivestue for forfattere
- Arrangement i forbindelse med Kirkeuka for fred i Palestina og Israel: kunst og Kairos
- Påske, stillhet og meditasjon, tilbud om noen dagers opphold, med tilbud om stillhet, bønn og påskens dramaturgi på Granavolden.
- Et årlig Mariaseminar
- Seminarrekke: På nært hold